

hvad der var Tanken i det Forslag, der i forrige Samling blev indbragt fra Udvalgets Side, om det end var udtrykt paa en anden Maade, og saaledes blev dette Forslag ogsaa opfattet her i Thinget. Baade fra deres Side, der holdt paa Bestemmelsen, og fra deres Side, som vare imod den, blev Forslaget netop opfattet saaledes, at Følgen deraf vilde være, at det, dersom der skulde tages en Bestemmelse, som gik ud over Anvendelse til kirkelig Brug, ikke vilde kunne ske ved den bevilgende Magts Beslutning, men at Beslutning derom maatte tages af Lovgivningsmagten. Derom kunde der ikke være mindste Tvivl efter Forhandlingerne sidst, og jeg maa derfor paasta, at der i denne Henseende vil opnaas det Samme, hvad enten man bruger den Form, som nu er bragt i Forslag af Udvalget, eller den, som sidste Gang blev foreslaet. Det, der imidlertid har overrasket mig, er, at den ærede Rigsdagsmand ikke har set, at naar man vilde sige, at der skulde være opnaaet noget Andet ved den foreslaede Bestemmelse end tidligere, vilde det netop gaa i modsat Retning af den, han antydede, og jeg tilstaa, at det netop er det, som kunde gjøre mig betænkelig ved at gaa ind paa Forandringen. Jeg har ikke kunnet opfatte Forslaget anderledes end, at det i Virkeligheden indeholdt det Samme med Hensyn til Forholdet imellem Bevillingmagten og Lovgivningsmagten, som bestemt ved den Form, der tidligere var givet, men Forandringen har dog Et til Følge, og det er, at det her forud udtrykkelig er antydet, at en Bestemmelse, hvorefter disse Midler skulde anvendes udenfor kirkelig Brug, vil kunne finde Sted ved særlig Lov. For dem, der ere særdeles ængstelige for, at Bestemmelsen skulde blive opfattet saaledes, som om disse Midler paa ingen Maade skulde kunne anvendes til andre end kirkelige Formaal, forekommer det mig derfor, det maa have en Betydning netop i den Retning, som De maa sætte Pris paa, at det i selve Loven udtrykkelig er sagt, at en Anvendelse udover de kirkelige Formaal kan finde Sted, og det er i alt Fald vist, at dette Principspørgsmaal, som hidtil under Forhandlingerne har spillet en Hovedrolle, men som rigtignok nu synes at være spundet meget tilbage — jeg antager, at det

muligvis er, fordi man er kommen til den Erkjendelse, at man virkelig har opnaaet Mere ved Loven, som den forelaa, end man tidligere vilde erkjende —, kunde fremkalde Betænkelighed. Naar jeg dog ikke har ladet en saadan Betænkelighed være afgjørende for mig, saaledes som maasse Andre, der ellers dele Anskuelse med mig, kunde være mere tilbøjelige til, er det, fordi jeg har den Grundanskuelse, som jeg tidligere har vedkjendt mig, at ogsaa den endelige Ordning af Forholdene for Kirken maa staa i Statsmagtens Haand, og fordi jeg derfor mener, at en Udtalelse som den omhandlede ikke kan siges at være i Strid med denne Opfattelse. Jeg tror, at den saameget mindre er det, som jeg ligeledes maa indrømme, at der i en tidligere Tid ganske vist ad den Vej, der dengang stod aaben for slige Anvendelser, af den Magt, som vi dengang kunde kalde Statsmagten, er blevet gjort Anvendelser af disse Midler paa en anden Maade end i rent kirkelige Diemed, og fordi jeg fremdeles har den Tillid til den fremtidige Lovgivningsmagt, at den ikke vil benytte disse Midler saaledes, at man derved paa en utilbørlig Maade afknapper, hvad der maatte kræves til de kirkelige Forhold, samt at man i ethvert Fald, naar der er Spørgsmaal om at give Midlerne en anden Anvendelse, vil give dem til saadanne Formaal, som staa i en naturlig og nær Forbindelse med det Kirkelige. Dette har været min Opfattelse, og jeg tror ikke, det vil kunne negtes, at den samme har gjort sig gjældende fra deres Side, som have indbragt Forslaget om Forandringen, men jeg skal sige, at jeg, for at samle mig i Korthed, ikke fra mit Standpunkt kunde have det Mindste imod, at man ombyttede denne Form med den, som tidligere har været brugt, og som den ærede Rigsdagsmand for et Aar siden var entig med mig i; dersom denne Form nu kunde tages, skulde der fra min Side ikke være Noget i Veien derfor. — Dette var den ene Hovedgrund for den ærede Rigsdagsmand til at stille sig saa afgjort imod det nu foreliggende Forslag. Den anden Grund for ham var den, at Præsternes Indtægter ikke vare blevne ansatte til en fast aarlig Løn. Jeg vil ikke her gaa dybere ind paa denne Sag,